

בש"פ 4512/18 - חי "יהודה" מלכב נגד פרקליטות המדינה

בית המשפט העליון
בש"פ 4512/18

לפני: כבוד השופט י' עמית

העורר: חי "יהודה" מלכב

נ ג ד

המשיבה: פרקליטות המדינה

ערר על החלטת בית המשפט המחוזי מרכז לוד בתיק
מ"ת 56057-01-18 שניתנה ביום 31.5.2018 על ידי
כבוד השופטת נ' בכור

תאריך הישיבה: א' בתמוז התשע"ח (14.6.2019)

בשם העורר: עו"ד דוד ניר
בשם המשיבה: עו"ד אפרת גולדשטיין

החלטה

ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי בלוד (כב' השופטת נ' בכור), במ"ת 56057-01-18 מיום 31.5.2018 בגדרה הורה על מעצרו של העורר עד לתום ההליכים.

1. נגד העורר הוגש כתב אישום, שבו מסופר כי ביום 15.1.2017 הגיע העורר לחניית כלי רכב הנמצאת סמוך לצומת שילת (להלן: החנייה), כשהוא חבוש בכובע ומצויד במברג ובסכין יפנית. העורר פרץ לשני רכבים שחנו באותה העת בחנייה תוך שהוא נעזר במברג ובאבן כבדה.

2. בשעות אחר הצהריים, הגיעה המתלוננת לחנייה ונכנסה לרכבה. העורר, אשר שהה באותה העת באחד מהרכבים אותם פרץ עוד קודם לכן, נכנס לרכבה של המתלוננת, נטל את תיקה, אחז בגרונה והחל לחנוק אותה, תוך עמוד 1

שהוא מצמיד לגרונה את הסכין שהייתה ברשותו. בהמשך, העורר דרש מהמתלוננת כסף ולאחר שזה לא נמצא בתיקה, הורה לה להתניע את רכבה ולנסוע לכיוון כביש החוף. לאחר שהמתלוננת ניסתה להימלט, הוציא אותה העורר בכוח מהרכב, הטיח את אגרופיו בראשה, דקר אותה במצחה באמצעות הסכין, בעט בה בראשה, וברח מהמקום. המתלוננת פונתה לבית חולים "שערי צדק" ונגרמו לה חבלות שונות.

3. בגין המעשים המתוארים, יוחסו לעורר העבירות הבאות: שוד בנסיבות מחמירות, לפי סעיף 402(ב) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין); ניסיון חטיפה, לפי סעיף 369 ו-סעיף 25 לחוק העונשין, פריצה לרכב (שתי עבירות) לפי סעיף 413 סיפא לחוק העונשין והחזקת כלי פריצה לרכב, לפי סעיף 413 לחוק העונשין.

4. בד בבד עם כתב האישום, הוגשה בקשה להורות על מעצרו של העורר עד לתום ההליכים נגדו. העורר הסכים לקיומן של ראיות לכאורה ועילת מעצר, וטענתו התמצתה בבקשה להפניה לשירות המבחן לשם עריכת תסקיר, על מנת לבחון את האפשרות לשחררו לחלופת מעצר בקהילה טיפולית. ואכן, בית המשפט נעתר לבקשה והפנה את העורר לשירות המבחן.

לאחר שהוגש תסקיר ותסקיר משלים של שירות המבחן ולאחר שהעורר נשלח לבדיקות שונות על ידי הקהילה הטיפולית, המליץ שירות המבחן לשלב את העורר בקהילה טיפולית אשר תשמש עבורו חלופת מעצר. לצד זאת, הומלץ על חלופת גיבוי למקרים שבהם העורר יורחק מהקהילה הטיפולית. לצורך כך, הוצע כי אשתו וחמותו יפקחו על העורר לפרקי זמן ממוקדים.

5. בית המשפט המחוזי קבע בהחלטתו כי מעשי העורר התאפיינו באלימות ובאכזריות תוך שימוש בנשק קר, דבר המלמד על מסוכנותו. בית המשפט המחוזי עמד על עברו הפלילי הלא מבוטל של העורר, שכולל עבירות אלימות כלפי אשתו וכלפי שוטר, איומים, הצתת רכב, בריחה ממשמורת חוקית, החזקת סכין, סחיטה באיומים, הפרות הוראה חוקית, ועבירות רכוש. העורר אף ריצה בעבר מאסרים בפועל. נקבע כי ספק אם אשתו של העורר יכולה לשמש כגורם מפקח, נוכח קווי אישיותה כפי שתוארו על ידי שירות המבחן והיותה קורבן למעשי האלימות של העורר. על רקע האמור לעיל, הורה בית המשפט על מעצרו של העורר עד לתום ההליכים בעניינו.

6. על כך נסב הערר שבפני.

העורר מודע לחומרת המעשים המיוחסים לו, ואת חיציו מיקד בבקשתו להשתחרר לחלופה הטיפולית שהוצעה על ידי שירות המבחן. לטענתו, המעשים המיוחסים לו בוצעו כשהיה נתון להשפעת סמים ואלכוהול, ולא היה מודע למעשיו. עוד טען העורר כי אמנם יש לו רישום פלילי עשיר, אך העבירה האחרונה נעברה בשנת 2009, ומרבית מהעבירות אשר בוצעו על ידו נעברו כשהיה קטין. לשיטתו, אשתו מתאימה לשמש כגורם מפקח בחלופת הגיבוי והיא זו אשר זיהתה את ההתדרדרות במצבו ופנתה מיוזמתה לשלבו בהליך טיפול בגמילה פרטית.

7. דין הערר להידחות.

אין צורך להרחיב הדיבור על חומרת המעשים הקשים המיוחסים לעורר, ואשר מצביעים על מסוכנותו. המעשים נעשו ככל הנראה בהשפעת סמים, אך התדרדרותו החוזרת של העורר לשימוש בסמים, נמשכה לאורך חודשים ארוכים. בני משפחתו של העורר הביאו אותו ביום האירוע לטיפול גמילה פרטי, אלא שהעורר נמלט בו ביום מהאישפוזית, וכעבור כשעה ביצע את המעשים הקשים המיוחסים לו בכתב האישום. יש בעובדה זו, כשלעצמה, כדי להשליך על האפשרות לשקול חלופה של מוסד גמילה. לצד זאת, העורר נמלט מטיפול ולא החל בטיפול עובר למעצרו, ולכך יש נפקות על פי אמות המידה שנקבעו בהלכת סוויסה (בש"פ 1981/11 מדינת ישראל נ' סויסה, פ"ד סד(3) 101 (2011)).

8. לא אכחד, כי הוטרתתי מכך שהעורר פיתח ציפייה כי יתאפשר לו להשתחרר לחלופת מעצר בקהילה טיפולית. אכן, בית משפט קמא ציין בהחלטותיו כי אל לעורר לפתח ציפייה לגבי החלטתו הסופית. אך בהינתן שהתאפשר לעורר לצאת ממעצרו לבדיקות רפואיות שונות על מנת לבחון התאמתו לקהילה הטיפולית, והתאפשר לו לצאת לראיון קבלה בקהילה הטיפולית, ניתן להבין את אכזבתו.

עמדתי על הדברים בבש"פ 4627/18 שאהב נ' מדינת ישראל (14.6.2018)), שם ציטטתי את בית המשפט המחוזי בשבתו בערר על בית משפט השלום, בסיטואציה דומה:

"התנהלות בית-המשפט במקרה זה, אשר איפשרה לשירות המבחן ולעורר, פעם אחר פעם, להתקדם בתהליך, להגיע לראיון בקהילה, לבצע בדיקות רפואיות לקראת הכניסה לקהילה, להוציא תעודת זהות למטרה האמורה, לשלם את התשלום הכרוך בענין, לערב את בני משפחת העורר, ורק כעבור למעלה משלושה חודשים התקיים דיון ענייני בנתוני היסוד שלאחריו בית המשפט דחה את המלצת שירות המבחן, גרמה לבזבוז משאבים של שירות המבחן, הקהילה הטיפולית ושב"ס, ולציפיה, שאחריה עוגמת נפש, לעורר ולקרוביו שהיו מעורבים בתהליך. הנתונים שעל יסודם בית-המשפט קיבל את החלטתו הסופית, היו ידועים מראש. מוטב היה שלאחר קבלת תסקיר המעצר הראשון בית-המשפט היה בוחן את פרטי הענין ומחליט אם יש מקום להמשיך בתהליך הבדיקה אם לאו. אמירת בית-המשפט בישיבה הראשונה כי 'אל לצדדים לפתח ציפיות', אינה יכולה להתקבל כלשונה כאשר היא אינה מותאמת להתנהלות בפועל".

אכן, יש ובית המשפט מבקש כי תהא בפניו התמונה המלאה טרם מתן החלטה סופית. אך אם למרות המלצה חיובית של שירות המבחן ושל הקהילה הטיפולית, בית המשפט סבור כי בנסיבות המעשה והעושה אין מקום לשלוח את העורר לקהילה טיפולית, תמהני מה טעם היה מלכתחילה ב"טרטור" כל המערכת (שב"ס, שירות המבחן והצוות בשתי קהילות טיפוליות). על בית המשפט לשאול עצמו כבר בתחילת הדרך, האם יש סיכוי לשחרור הנאשם לחלופת מעצר, בהנחה של תסקיר חיובי לגביו. אם התשובה לשאלה היא שלילית, משמעות הדבר כי בית המשפט סבור שחלופה לא תסכון, ובמקרה כאמור, עדיף לחסוך במשאבי המערכת ולחסוך אכזבה מהנאשם.

9. סוף דבר, שעוגמת נפש וציפיות נכזבות של העורר, אין בהן כדי להצדיק התערבות בהחלטתו של בית משפט קמא.

אשר על כן, הערר נדחה.

ניתנה היום, ב' בתמוז התשע"ח (15.6.2018).

שׁוֹפֵט
